

Kitabu cha Danieli - Nambari ya Kumi na Sita

Alama

Jeff Pippenger

2023-12-11

Kabla ya kushughulikia sura ya tatu ya Danieli, tutaangalia baadhi ya ishara za kinabii ambazo zinaweza kutuwezesha kuielewa sura hiyo kwa kina zaidi. Danieli, Hanania, Mishaeli na Azaria hutumiwa na Roho Mtakatifu kuwakilisha ishara mahsusi za kinabii, kulingana na muktadha ambamo wanatumika. Katika sura ya kwanza, wanaonyeshwa kama watu wanne wenye heshima, bila utofautisho, hadi mwisho wa sura, ambapo Danieli anatambuliwa kuwa na kipawa cha “kufahamu maono yote na ndoto.”

Kuhusu watoto hawa wanne, Mungu aliwapa maarifa na ujuzi katika masomo yote na hekima; na Danieli alikuwa na uelewa wa maono na ndoto zote. Danieli 1:17.

Katika sura ya kwanza, kama ishara ya 'nne', wao wanawakilisha watu wa Mungu katika siku za mwisho ulimwenguni kote. 'Nne' ni ishara inayowakilisha ulimwengu mzima, na manabii wote wanazungumza kuhusu siku za mwisho. Waheshimiwa wanne katika sura ya kwanza wanawakilisha watu wa Mungu wa siku za mwisho, na katika aya ya kumi na saba utofauti unatolewa kwanza kati ya Danieli na wale waheshimiwa watatu, unaowakilisha ishara ya "mchanganyiko wa tatu-na-moja."

Ishara ya 'mchanganyiko wa tatu-na-moja' hupatikana mara kwa mara ndani ya neno lililovuviwa. Inawakilisha kweli kadhaa, kulingana na muktadha. Inawakilisha historia ya ujumbe wa malaika watatu uliyoanza katika 'wakati wa mwisho' mwaka 1798, na unaomalizika mwishoni mwa muda wa rehema. Ujumbe wote watatu uliwakilishwa katika harakati ya malaika wa kwanza, na harakati hiyo inafuatwa na malaika wa nne wa Ufunuo kumi na nane, kwa hivyo mchanganyiko wa tatu-na-moja.

Katika baadhi ya muktadha, inaweza kuwakilisha harakati ya ujumbe wa malaika wa kwanza katika historia ya Wamileraiti, ikiambatana na nambari moja, pamoja na harakati ya ujumbe wa malaika wa tatu, ikiambatana na nambari tatu. Hivyo, "muunganiko wa tatu-na-moja" unaweza pia kuwakilishwa kama "muunganiko wa moja-na-tatu". Muunganiko wa kishara wa "tatu-moja" hufanya kazi kama ishara iwe kwa moja kutangulia tatu, au tatu kutangulia moja. Katika tanuru la Nebukadneza, katika sura ya tatu ya Danieli, kwanza tunaona watatu waaminifu, kisha wa nne aliye kama Mwana wa Mungu.

Na hao wanaume watatu, Shadraka, Meshaki, na Abednego, wakaanguka wakiwa wamefungwa katikati ya tanuru ya moto uwakao sana. Ndipo Mfalme Nebukadreza akastaajabu, akainuka kwa haraka, akanena, akawaambia washauri wake, Je, hatukuwatupa wanaume watatu wakiwa wamefungwa katikati ya moto? Wakamjibu, wakamwambia mfalme, Kweli, ee mfalme. Naye akajibu, akasema, Tazama, naona wanaume wanne wakiwa huru, wakitembea katikati ya moto, wala hawajadhurika; na umbo la yule wa nne ni kama Mwana

wa Mungu. Danieli 3:23-25.

Hakuna shaka kwamba kuna sababu ya kimungu kabisa, na ukweli sahihi wa kihistoria, unaoweza kutueleza kwa nini Danieli hakuhudhuria ibada ya kuabudu sanamu ya dhahabu katika sura ya tatu, lakini sababu moja ya kinabii ni kwamba iwapo Danieli angekuwepo, angeharibu ishara ya kinabii ya mchanganyiko wa watatu na mmoja katika tanuru la moto. Kwa Gideoni, ilikuwa Gideoni pamoja na vikosi vyake vitatu vya wanaume mia moja kila kimoja. Kristo mara nyingi alikuwa na wanafunzi watatu.

Na baada ya siku sita Yesu akawachukua Petro, Yakobo, na Yohana ndugu yake, akawapandisha juu ya mlima mrefu faraghani, akabadilika sura mbele yao: na uso wake ukang'aa kama jua, na mavazi yake yakawa meupe kama nuru. Mathayo 17:1, 2.

Moja-na-tatu, au tatu-na-moja; ni alama ile ile, maana zote zinawakilisha kipengele fulani cha kinabii cha siku za mwisho, na siku za mwisho ni siku za hukumu. Siku za hukumu zilianza mwaka 1798, pamoja na tangazo kwamba hukumu ya uchunguzi ingeanza tarehe 22 Oktoba, 1844. Na siku za hukumu zinaendelea hadi mlango wa rehema kwa wanadamu unapoanza kufungwa katika sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni, huku hukumu za utekelezaji za Mungu zikianza na kuongezeka hatua kwa hatua hadi mlango wa rehema ufunge kabisa na mapigo saba ya mwisho yatokee. Katika tanuru la Nebukadneza, waaminifu watatu, ambao baadaye Kristo aliwajiunga nao, wanawakilisha bendera. Wakati wa kutia wakfu sanamu ya dhahabu, mataifa yote yaliyounda ufalme wa Nebukadneza yalihudhuria.

Naye atawainulia bendera mataifa walioko mbali, na atawapigia mluzi kutoka mwisho wa dunia; na tazama, watakuja kwa haraka sana. Isaya 5:26.

Miaka sabini ya utumwa wa Danieli ni ishara nyingine muhimu ya kutambua, na hupatikana mara kwa mara katika neno lililovuviwa. Kuanzia Yehoyakimu hadi Koreshi kunawakilisha miaka sabini halisi ya utumwa wa Danieli. Katika Mambo ya Nyakati ya Pili, miaka sabini inawakilisha kipindi ambacho nchi ingepumzika na kufurahia sabato zake. Katika Isaya sura ya ishirini na tatu, miaka sabini inawakilisha historia ya Marekani kuanzia 1798 hadi sheria ya Jumapili, na kwa kufanya hivyo, pia zinawakilisha historia sambamba za pembe ya mfumo wa jamhuri na pembe ya Uprotestanti wa kweli. Dada White analinganisha miaka sabini na miaka elfu moja mia mbili na sitini ya Enzi za Giza za Upapa.

"Leo kanisa la Mungu liko huru kuendeleza hadi kukamilisha mpango wa kiungu wa wokovu wa wanadamu waliopotea. Kwa karne nyingi watu wa Mungu walinyimwa uhuru wao. Mahubiri ya injili katika usafi wake yalipigwa marufuku, na adhabu kali mno ziliwapata wale waliothubutu kutotii amri za wanadamu. Matokeo yake, shamba kuu la maadili la Bwana lilibaki karibu lote bila kufanyiwa kazi. Watu walinyimwa nuru ya neno la Mungu. Giza la upotovu na ushirikina lilitishia kufuta maarifa ya dini ya kweli. Kanisa la Mungu duniani lilikuwa kwa hakika katika utekwa wakati wa kipindi hiki kirefu cha mateso yasiyokoma kama vile wana wa Israeli walivyoshikiliwa mateka Babeli wakati wa kipindi cha uhamisho." Manabii na Wafalme, 714.

Mara inapoeleweka kwamba, kama ishara, miaka sabini pia inawakilisha miaka elfu moja mia mbili na sitini ya Zama za Giza, basi mifano ya “miaka mitatu na nusu”, au “miezi arobaini na miwili”, au “wakati, nyakati na nusu ya wakati” inayowakilisha kwa ishara Zama za Giza, huipanua maana na matumizi ya ile miaka sabini ya mfano.

Katika kitabu cha Danieli, miaka sabini inatambuliwa kama kipindi kuanzia kutiwa nguvu kwa ujumbe wa kwanza hadi hukumu. Kipindi hicho kipo katika kila harakati takatifu ya mageuzi, na hivyo kufanya miaka sabini kuwakilisha mistari mingine ya ukweli isiyosisitiza kipengele cha wakati, bali inayoshughulikia madhumuni ya kipindi hicho. Kwa mfano, kipindi cha miaka sabini kinawakilishwa na Malaki kama kipindi ambacho mjumbe wa agano anawatakasa wana wa Lawi. Dada White alihusianisha utakaso wa Walawi wa Malaki na utakaso wa hekalu mara mbili uliofanywa na Kristo. Kipindi hicho hicho ndicho wakati wa kutiwa muhuri kwa mia moja arobaini na nne elfu. Pia ndicho kipindi ambacho mvua ya mwisho inamiminwa hatua kwa hatua. Kipindi hicho hicho pia ndicho wakati wa jaribio wa sanamu ya mnyama, unaoelekea kwenye chapa ya mnyama. Kipindi hicho pia ndicho “siku ya maandalizi” ya kinabii, inayoelekea kwenye sheria ya Jumapili, ambayo pia ni “siku ya Sabato”. Kipindi hicho kinajumuisha nyakati za kutawanya na nyakati za kukusanya, ambazo zote ni vipengele vya “nyakati saba.”

Katika kitabu cha Danieli, Yehoyakimu ni ishara ya kuimarishwa kwa ujumbe wa kwanza. Kuhusiana na wafalme wawili wanaomfuata, yeye ni wa kwanza tu kati ya malaika watatu wanaoongoza hadi, na kuishia katika, hukumu. Koreshi ni ishara si tu ya sheria ya Jumapili, bali pia ni "ishara" ya ukombozi. Danieli ni kipengele cha muunganiko wa watatu-na-mmoja, na pia ni sehemu ya uwakilishi wa mara nne wa watu wa Mungu duniani kote. Danieli pia ni ishara ya mjumbe wa Eliya, na pia anawakilisha kwa mfano Yohana katika kitabu cha Ufunuo. Yeye pia ni ishara ya wale wanaopokea muhuri wa Mungu. Jina "Danieli" linamaanisha "hakimu wa Mungu", au "Mungu wa hukumu", kwa hiyo yeye ni ishara ya hukumu, na pia ya Laodikia, kwa maana Laodikia humaanisha "watu walio hukumiwa" au "watu walio chini ya hukumu". Hukumu ya Laodikia hatimaye imejengwa juu ya kukataa kwao maarifa yaliyofunguliwa muhuri katika kitabu cha Danieli.

Nebukadneza ni ishara ya pembe zote mbili, ya Kirepublika na ya Kiprotestanti ya kweli, za Marekani, na pia ni ishara ya Marekani tangu mwanzo wake hadi mwisho wake. Tutakapofika kwenye sura ya nne na ya tano za Danieli, tutagundua kwamba Nebukadneza anawakilisha “wakati wa mwisho” mnamo 1798, na Belshaza anawakilisha sheria ya Jumapili. Nebukadneza, mwishoni mwa “nyakati saba” za adhabu, akawa mtawala aliyeongoka, mwenye tabia kama ya mwanakondoo, lakini mwanawe anaishia kuzungumza kama joka, kabla tu ya kuangamizwa kwake.

“Hukumu ya Mwangalizi wa Kimungu ilikuwa imekuja kwa mtawala wa mwisho wa Babeli, kama katika mfano kwa yule wa kwanza wake: ‘Ewe mfalme,... kwako imenenwa; Ufalme umeondoka kwako.’ Danieli 4:31.” Prophets and Kings, 533.

Danieli sura ya kwanza inawakilisha historia ya harakati ya Wamillerite kuanzia Agosti 11, 1840 hadi Oktoba 22, 1844. Pia inawakilisha Septemba 11, 2001 hadi sheria ya Jumapili. Pia

inawakilisha ujumbe wa kwanza kati ya ujumbe wa malaika watatu, na ujumbe wa malaika watatu pia unawakilisha ishara ya kinabii ya pili ya historia ya Marekani kuanzia 1798 hadi sheria ya Jumapili.

Huenda jambo muhimu zaidi kuhusu Danieli sura ya kwanza ni kwamba ndilo jambo la kwanza kutajwa katika kitabu cha unabii kilichoundwa na vitabu vya Danieli na Ufunuo kwa pamoja. Ni mtihani wa kwanza kati ya mitihani mitatu ya kinabii ambayo mwanafunzi wa unabii anapaswa kuimudu. Ndicho kinachopaswa "kuliwa" ili kufaulu mitihani inayofuata.

Katika Early Writings, kama ilivyonukuliwa zaidi ya mara moja katika makala haya, Dada White anabainisha mchakato wa majaribio wa hatua tatu wa historia ya Kristo katika aya moja, na kisha katika aya inayofuata anabainisha mchakato wa majaribio wa hatua tatu wa historia ya Wamillerite. Anabainisha kwamba wale katika wakati wa Kristo waliokataa ujumbe wa Yohana, hawangeweza kufaidika na mafundisho ya Yesu. Aya inayofuata inamwezesha yeyote anayetaka kuona kwamba jaribio la kwanza kwa Wamillerite lilikuwa kupitia William Miller, ambaye Dada White anabainisha kwamba aliwakilishwa kwa mfano na Yohana Mbatizaji na Eliya. Mashahidi hao wawili wa jaribio la kwanza wanathibitisha kwamba sura ya kwanza ya Danieli ndiyo ujumbe wa Eliya. Ikiwa sura ya kwanza itakataliwa, hakuwezi kuwa na faida yoyote kutokana na sura ya pili na ya tatu.

Yesu na malaika wa pili waliwafuata Yohana Mbatizaji na malaika wa kwanza kila mmoja katika historia yake. Baada ya Yesu kulikuwa na hukumu ya msalaba, na malaika wa tatu alifika wakati hukumu ya uchunguzi ilipoanza. Kukata tamaa kwa wanafunzi msalabani kunawakilisha kukata tamaa kubwa kulikotokea tarehe 22 Oktoba, 1844. Danieli sura ya kwanza ni Eliya, kama anavyowakilishwa na Yohana Mbatizaji na William Miller, lakini haiwezi kutenganishwa na sura ya pili na ya tatu. Pamoja, sura hizo ni injili ya milele, ambayo daima ni ujumbe wa kinabii wa hatua tatu wa kuwapima, unaozalisha kisha kutenganisha makundi mawili ya waabudu. Kwa hiyo, ikiwa sura hizo tatu zitatenganishwa itakuwa injili nyingine.

Lakini hata kama sisi, au malaika wa mbinguni, atawahubiria ninyi injili nyingine yoyote isiyokuwa ile tuliyouwahubiria, na alaaniwe. Kama tulivyosema hapo awali, ndivyo nisemavyo tena sasa: mtu yeyote akiwahubiria ninyi injili nyingine yoyote isiyokuwa ile mliyopokea, na alaaniwe. Wagalatia 1:8, 9.

Danieli sura ya kwanza inaandaa njia kwa mjumbe wa agano kuja ghafula katika hekalu lake, na pia inawakilisha sauti inayolia jangwani. Jangwa linaonyeshwa kama kipindi cha kutawanywa, ambamo patakatifu na jeshi vinakanyagwa chini ya miguu. Katika Danieli sura ya kwanza, Danieli yuko jangwani, ametawanywa na kutekwa utumwani. Ujumbe wa sura ya kwanza unaandaa njia kwa ujumbe wa sura ya pili, ambamo Kristo anatakasisha na kuingia katika agano na wana wa Lawi. Wana wa Lawi wanatambulishwa kama ishara ya watu waliochaguliwa na Mungu, kwa maana walisimama kwa uaminifu pamoja na Musa katika mgogoro wa sanamu ya dhahabu ya Haruni, na sura ya tatu ya Danieli pia ni mgogoro wa sanamu ya dhahabu.

Shadraka, Meshaki na Abednego ni kama Walawi waliotakaswa mapema kabla ya mtihani wa "picha ya mnyama" kuhusu sanamu ya dhahabu. Katika sherehe hiyo Nebukadneza anaandaa

orquestra, kahaba wa Tiro anaimba nyimbo, na Israeli ya kiroho iliyoasi inasujudu kisha inacheza uchi kwa muziki kuizunguka ile sanamu ya dhahabu.

Vitabu vya Danieli na Ufunuo ni kitabu kimoja, na Kristo kama Alfa na Omega sasa anavunja mihuri ya kitabu kinachowakilisha Ufunuo wa Yesu Kristo. Ukweli wa kwanza kabisa anaouweka katika kitabu hicho ni ujumbe wa malaika watatu. Sura tatu za kwanza za Danieli ndizo ujumbe wa malaika watatu. Ukweli unaohusiana na ujumbe huo wa malaika watatu katika Ufunuo sura ya kumi na nne, unaletwa katika ukamilifu wake inapotambuliwa kwamba ulitajwa kwanza katika sura tatu za kwanza za Danieli. Katika Ufunuo kumi na nne unatambuliwa kuwa Injili ya milele, na malaika hao wanapaa katikati ya mbingu, hivyo kutambulisha ujumbe unaowasilishwa kwa ulimwengu wote katika siku za mwisho. Katika sura tatu za kwanza za Danieli, uzoefu wa wanaume na wanawake wanaobeba ujumbe huo kwa ulimwengu unaonyeshwa. Ufunuo kumi na nne ni mstari wa nje wa ukweli, unaowakilisha kwa alama, ujumbe wa malaika watatu. Injili ya milele pamoja na ujumbe wa kila mmoja wa malaika hao watatu, vinakamilishwa na mstari wa ndani wa ukweli unaowakilishwa katika sura tatu za kwanza za Danieli.

Sura tatu za kwanza zinawakilisha kweli nyingi za ajabu, na mojawapo ya kweli hizo ni kwamba ujumbe tatu ni mchakato wa majaribio wa hatua tatu unaojumuisha jaribio la lishe, kisha jaribio la kuona, ambalo hufuatwa na jaribio la litmusi. Bila shaka, zipo njia nyingine za kuyaainisha majaribio hayo matatu, lakini majina hayo yanaweza kuonekana kwa urahisi katika sura ya kwanza, na tena yanaweza kuonekana katika sura ya kwanza hadi ya tatu. Sura hizo tatu lazima zitambuliwe pamoja kama ishara moja.

"Ujumbe wa kwanza ulitolewa mwaka 1843, na wa pili mwaka 1844, na sasa tuko chini ya tangazo la ujumbe wa tatu; lakini ujumbe wote watatu bado lazima utangazwe. Ni muhimu sasa kama ilivyokuwa wakati wowote uliopita kwamba ujumbe huo urudiwe kwa wale wanaotafuta ukweli. Kwa kalamu na kwa sauti tunapaswa kulitoa tangazo hilo, tukionyesha mpangilio wa ujumbe huo, na matumizi ya unabii yanayotufikisha kwenye ujumbe wa malaika wa tatu. Haiwezekani kuwa na wa tatu bila wa kwanza na wa pili. Ujumbe huu tunapaswa kuupeleka kwa ulimwengu katika machapisho na katika hotuba, tukionyesha katika mlolongo wa historia ya kinabii mambo yaliyokuwapo na yatakayokuwapo." Ujumbe Ulioteuliwa, kitabu cha 2, 104, 105.

Haijalishi kama kulikuwa na siku moja tu, au wiki moja, au miaka ishirini kati ya historia halisi ya sura ya pili na ya tatu; sura hizo zinadhihirisha kwa mfano kujaribiwa kwa hatua kwa hatua kupitia majaribio matatu. Nebukadneza alishangazwa na kuvutiwa sana kwamba Mungu, kupitia nabii Danieli, angeweza kujua ndoto yake, na kutoa tafsiri sahihi na thabiti ya ndoto hiyo kiasi kwamba ingeweza tu kueleweka kuwa ni kweli. Hata hivyo, katika sura ya tatu, Nebukadneza alishindwa katika jaribio la pili la sura ya pili, kwa kuwa alitia azimio la kuweka tamaa yake ya kibinadamu yenye kiburi juu ya dhihirisho la ajabu la nguvu za Mungu, ambalo lilibainisha maana ya kimungu ya ile ndoto ya siri.

Katika kusimamisha sanamu ya dhahabu katika sura ya tatu, alishindwa kipimo cha tatu cha lakmusi. Shadraki, Meshaki na Abednego walifaulu kipimo cha lakmusi. Nebukadneza alipokea alama ya mnyama na wale watatu waaminifu wakapokea muhuri wa Mungu. Sura tatu za kwanza

za Danieli lazima zieleweke katika muktadha wa malaika watatu wa Ufunuo kumi na nne. Ingawa sura hizo tatu ni rahisi, kwa kuwa ni wazi kiasi kwamba hutumiwa mara nyingi kama hadithi kwa watoto Wakristo, kwa kweli huenda zinawakilisha sura tatu za kina zaidi katika Neno la Mungu.

Tutaendelea na sura ya tatu ya Danieli katika makala inayofuata.

Majivuno na ukandamizaji vilivyoonekana katika mwenendo alioufuata mfalme wa kipagani, Nebukadneza, vinadhihirika, na vitaendelea kudhihirika, katika siku zetu. Historia itajirudia. Katika zama hizi, jaribu litakuwa katika suala la kuishika Sabato. Ulimwengu wa mbinguni unaona wanadamu wakikanyaga sheria ya Yehova, wakiufanya ukumbusho wa Mungu, ile ishara kati yake na watu wake waishikao amri zake, kuwa kitu kisicho na maana, kitu cha kudharauliwa, wakati ambapo sabato pinzani inatukuzwa kama vile sanamu kubwa ya dhahabu katika tambarare ya Dura. Watu wanaodai kuwa Wakristo wataitaka dunia iishike sabato hii bandia waliyoiweka. Wote watakaokataa watawekwa chini ya sheria kandamizi. Hii ndiyo siri ya uasi, mpango wa mawakala wa kishetani, unaotekelezwa na yule mtu wa dhambi. Mwalimu wa Vijana, 12 Julai 1904.